

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
Факультет урбаністики та просторового планування
Кафедра права та публічного управління

Горюнов Дмитро Валерійович

**АРХІТЕКТУРНО-БУДІВЕЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ ЯК НАПРЯМ
ДІЯЛЬНОСТІ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ МІСЬКОЇ РАДИ У СФЕРІ
МІСТОБУДУВАННЯ**

*Кваліфікаційна робота
на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти зі
спеціальності D4 “Публічне управління та адміністрування”*

Науковий керівник:
професор кафедри права та
публічного управління, д. держ.
упр., проф. **Андрєєв С. О.**

Київ–2025

АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ

Містобудівна діяльність – є складним та комплексним напрямом державно-управлінської діяльності, який у сучасних умовах для України набуває особливого значення.

Повоєнне відновлення зруйнованих або пошкоджених об'єктів цивільної та іншої інфраструктури, що забезпечують життєдіяльність суспільства та економіки (зокрема, критично важливих об'єктів енергетики, транспорту, зв'язку, охорони здоров'я, а також низки інших соціальних та комунальних об'єктів) потребуватиме ефективної та результативної роботи виконавчих органів місцевих рад у сфері державного архітектурно-будівельного контролю.

У зв'язку з цим, проведення дослідження питання щодо архітектурно-будівельного контролю як напряму діяльності виконавчого органу міської ради у галузі містобудування є надзвичайно актуальним з практичної точки зору.

Перелік Законів України, які становлять основу системи нормативно-правового забезпечення галузі містобудування

На цей час в Україні створена система нормативно-правового забезпечення будівництва, яка у своїй основі складається із Законів України:

- *«Про основи містобудування»,*
- *«Про архітектурну діяльність»,*
- *«Про регулювання містобудівної діяльності»,*
- *«Про будівельні норми»,*
- *«Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності»,*
- *«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та удосконалення містобудівного законодавства», а також низки профільних підзаконних нормативно-правових актів у вказаній сфері.*

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

МЕТОЮ роботи є дослідження теоретичних і практичних аспектів реалізації функції державного архітектурно-будівельного контролю виконавчими органами місцевого самоврядування, а також обґрунтування пропозицій щодо шляхів удосконалення організаційних, правових та інших засад вказаного напрямку містобудівної діяльності на місцевому рівні.

ЗАВДАННЯ:

- розглянути теоретичні аспекти державного управління у сфері містобудування в частині державного-архітектурно-будівельного контролю;
- проаналізувати правову основу діяльності органів місцевого самоврядування як суб'єктів державного архітектурно-будівельного контролю;
- визначити актуальні проблеми державного архітектурно-будівельного контролю, здійснюваного виконавчими органами місцевого самоврядування;
- розкрити негативний вплив існуючих проблем на функціонування механізмів містобудівного контролю;
- розробити пропозиції щодо вдосконалення процесів управління у зазначеній сфері у розрізі реалізації повноважень вказаними суб'єктами містобудівної діяльності.

ОБ'ЄКТ ТА ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ

ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ – державний архітектурно-будівельний контроль як важлива складова такої комплексної сфери державно-управлінської діяльності як містобудування.

ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ – архітектурно-будівельний контроль як напрям діяльності виконавчих органів міської ради у сфері містобудування.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ:

- *структурно-функціональний;*
- *класифікації;*
- *системно-функціональний.*

Зарубіжний досвід діяльності у сфері контролю за будівництвом

У результаті здійсненого дослідження зарубіжного досвіду вироблено пропозиції та рекомендації, що передбачають гармонізацію чинного українського законодавства з міжнародними положеннями у сфері будівельної галузі, сформульовано низку нових наукових положень і висновків, спрямованих на досягнення визначеної мети.

Впровадження іноземного досвіду в Україні у сфері державного управління містобудівною діяльністю має велику актуальність та перспективи сприяти покращенню ефективності державного управління, забезпеченню сталого розвитку міст та територій, а також підвищенню якості життя населення.

Проте, для успішного впровадження необхідно враховувати специфіку українських реалій, а також забезпечити відповідну підготовку кадрів та інфраструктуру для реалізації цих ідей.

Децентралізація повноважень як механізм діяльності органу місцевого самоврядування в якості суб'єкта державного архітектурно-будівельного контролю.

Проведене дослідження етапів розвитку децентралізаційних процесів в означеній сфері показало їх позитивні наслідки та вплив на практичну реалізацію органами ДАБК делегованих повноважень на місцях.

Сформовано принцип оптимального поєднання централізації та децентралізації у сфері містобудування, коли повноваження у сфері державного архітектурно-будівельного нагляду залишаються за центральними органами виконавчої влади, а здійснення архітектурно-будівельного контролю - за виконавчими органами місцевих рад.

За результатами дослідження діяльності відділу з питань державного архітектурно-будівельного контролю виконкому Криворізької міської ради проаналізовано організаційно-правові засади функціонування виконавчих органів місцевих рад у відповідній сфері та сформовано висновок щодо їх ефективності та результативності під час здійснення дозвільно-реєстраційних та контрольних заходів за дотриманням вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, державних стандартів і правил, проектної документації щодо об'єктів, розташованих на території відповідних територіальних громад.

Система державного архітектурно-будівельного контролю з часів становлення незалежної Української держави перебуває у стані постійного реформування.

Серед заходів, запропонованих для підвищення ефективності державного управління в означеній сфері, є:

- модернізація Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва;*
- прийняття Містобудівного кодексу України, положення якого покликані забезпечити систематизацію законодавства та узгодження його положень з нормами суміжних галузей;*
- ухвалення заходів, спрямованих на забезпечення чіткого та дієвого механізму позбавлення сертифікатів відповідальних виконавців.*

ВИСНОВКИ:

Інститут державного архітектурно-будівельного контролю відіграє надвагому роль у належному формуванні та забезпеченні розвитку сфери містобудівної діяльності.

Таким чином, можливо стверджувати, що ефективність діяльності органів державного архітектурно-будівельного контролю та максимальне досягнення мети цього інституту залежить, значною мірою, саме від чіткості, системності та комплексності нормативно закріплених завдань, функцій, прав та обов'язків зазначених органів.

ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ОТРИМАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Обґрунтовані у кваліфікаційній роботі теоретичні положення, висновки та рекомендації можуть бути використані:

- *у діяльності центральних органів виконавчої влади (Міністерства розвитку громад та територій України, Державної інспекції архітектури та містобудування України) під час формування та реалізації ефективної державної політики у сфері містобудівної діяльності;*
- *виконавчими органами місцевих рад, яким надані делеговані повноваження у відповідній сфері, під час практичної реалізації положень законодавства, а також напрацьованих методичних рекомендацій;*
- *зкладами вищої освіти у процесі професійної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю D4 «Публічне управління та адміністрування».*

АПРОБАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ І ПУБЛІКАЦІЇ

Деякі результати кваліфікаційної роботи пройшли апробацію шляхом публікації тез доповіді «Практичні аспекти реалізації повноважень у сфері державного архітектурно-будівельного контролю в умовах воєнного стану» на Щорічній Всеукраїнській науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Шевченківська весна-2025: публічне управління та державна служба», що відбулася у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка 25.03.2025 року.

СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел (97 найменувань).

Повний обсяг роботи становить 117 сторінок. Робота містить 1 рисунок та 1 додаток.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!